

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

ת"ע 17-03-19967 פלונים נ' אלמוני

בפני כב' השופט יהורם שקד

בעניין: עיזבון המנוחה אלמונית ז"ל

התובעים: 1. פלוני

2. פלונית

ע"י ב"כ עו"ד ראובן דן גור ועו"ד שי ניצן

נגד

הנתבע: אלמוני

ע"י ב"כ עו"ד מייקל חנאי

פסק דין

האם יש להורות על ביטול צו קיום צוואת המנוחה מיום 28.6.1990 וליתן צו לקיום צוואתה המאוחרת מיום 23.8.1995?

[הערה – השמות בפסק הדין הם שמות בדויים למניעת זיהוי הצדדים]

א' – העובדות הצריכות לעניין:

1. התובעים והנתבע (להלן: יואב, שרה, דרור – בהתאמה), הם ילדיה של המנוחה אשר הלי"ע ביום 17.2.2015, בהיותה אלמנה ואמא לארבעה ילדים (הצדדים ובן נוסף, משה ז"ל). ביום 17.11.15 ניתן צו לקיום צוואתה של המנוחה מיום 28.6.1990 (להלן: צוואת 90) בה הורשה את מלוא עיזבונה לבעלה וככל שלא יהיה בין החיים, אזי יירש אותה בנה דרור. בעקבות בקשה שהגיש דרור למתן צו לקיום צוואת 90, ניתן צו לקיום צוואת 90, כאשר היורש היחידי הוא דרור.

2. עם קבלת צו לקיום צוואת 90, העביר דרור את דירת המנוחה (להלן: הדירה) על שמו ואף מכר אותה ונטל התמורה לידי (על כך, בהמשך). בין לבין, פעלו התובעים לאיתור צוואתה המאוחרת של המנוחה. לבסוף, איתר ב"כ התובעים את הצוואה המאוחרת במשרדו, צוואה מיום 23.8.1995 (להלן: צוואת 95), אשר בהתאם לאמור בה, יורשים אותה ארבעת ילדיה בחלקים שווים.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

ת"ע 17-03-19967 פלונים נ' אלמוני

- 1 3. ביום 5.10.16 פנו התובעים לרשם הירושה בבקשה לבטל את צו קיום צוואת 90, תוך שהם
2 מפנים לצוואת 95. בין לבין, במהלך שנת 2017 מכר דרור את הדירה, לדבריו, תמורת 1,250,000
3 ש. בדיון אשר התקיים בפני ביום 24.5.17 הוסכם כי יינתן צו לעיקול סך השווה ל 3/4
4 מהתמורה, למשך 30 ימים שעד אז תוגש בקשה למתן צו עיקול, וכך היה. בקשה למתן צו עיקול
5 הוגשה ונעתרה על ידי כב' הרשמת.
- 6
- 7 4. התובענה נשמעה, הוגשו סיכומים בכתב ובשלה העת ליתן פסק דין.
8
- 9 **ב' – טענות הצדדים:**
- 10
- 11 5. להלן עיקר טענות התובעים:
- 12
- 13 א. המנוחה ערכה צוואה מאוחרת, היא צוואת 95, בה ביקשה לחלק את עיזבונה בחלקים
14 שווים בין ארבעת ילדיה.
- 15 ב. דרור ידע על צוואת 95 וחרף זאת, פנה בחוסר תום לב לרשם הירושה למתן צו קיום
16 צוואת 90, ואף הגדיל לעשות על פעל להעברת הזכויות בדירה על שמו, מכרה ונטל מלוא
17 התמורה לכיסו.
- 18 ג. לא נפל כל פגם בצוואת 95 וכל טענותיו של דרור משל האם לא ידעה עברית, אינן נכונות.
19 הצוואה נחתמה לדרישת המנוחה, במשרדו של עו"ד דן גור, לאחר שהוסבר למנוחה
20 תוכנה, והכל מתוך רצונה המלא והחופשי.
- 21 ד. הבקשה לביטול צו קיום צוואת 90 ועתירה לקיום צוואת 95 הוגשו מיד עם גילוי צוואת
22 95, כך שהתובעים לא השתהו בהגשתה.
- 23
- 24 6. להלן עיקר טענות הנתבע:
- 25
- 26 א. בשנת 1988 רכשו ההורים המנוחים את הזכויות בדירה מאת חברת עמיגור, מתוך מכספו
27 של הנתבע, ומשכך, הוסכם כי הדירה תהיה לו לאחר אריכות ימיהם של ההורים
28 המנוחים. בשנת 1990 ערכו האב המנוח והאם המנוחה צוואות הדדיות בהן הורישו
29 למשנהו וככל שמשנהו לא יהיה בין החיים, יירש אותו/ה הבן דרור.
- 30 ב. המנוחה לא ידעה עברית ועל מנת להבטיח כי תבין את משמעות הצוואה, צוואת 90
31 נערכה ונחתמה בפני עו"ד דובר השפה הפרסית, השפה היחידה בה שלטו ההורים
32 המנוחים.
- 33 ג. צוואת 95 היא צוואה פגומה, שכן במקום שמה של המנוחה כמופיע בתעודת הזהות שלה
34 [שמה של המנוחה] נרשם בצוואה השם [שם משובש], מה גם שמספר תעודת הזהות שלה,
35 כפי שנרשם בצוואה, אינו מלא.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

ת"ע 17-03-19967 פלונים נ' אלמוני

- 1 ד. בשעת עריכת צוואת 95, הייתה המנוחה "... חולה, בלתי כשירה, בלתי צלולה, ולא
2 מבינה את השפה העברית וכל זאת כשהם (הכוונה לתובעים – י' ש') ו/או מי מהם כפה
3 עליה את תוכן הצוואה הלכאורית – בהיות האב המנוח לא בחיים" (ר' סעיף 21 ליתגובת
4 המשיב לתובענה').
- 5 ה. הבקשה הוגשה מתוך שיהוי ניכר.
- 6
- 7 ג' – דיון:
- 8
- 9 7. אקדים ואומר כי מצאתי לקבל את התובענה; קרי, לבטל את צו קיום צוואת 90 וליתן צו לקיום
10 צוואת 95, ואנמק.
- 11
- 12 ג.1. – נסיבות עריכת צוואת 95:
- 13
- 14 8. עו"ד דן גור, ב"כ התובעים, היה מי שערך את צוואת 95 ואף היה עד לחתימתה של המנוחה על
15 גביה. עו"ד דן גור הגיש תצהיר עדות ראשית מטעם התובעים, ואף התייצב להיחקר בחקירה
16 נגדית על תצהירו.
- 17
- 18 9. לדברי עו"ד דן גור, המנוחה התייצבה במשרדו ביום 23.8.95 וביקשה לצוות את עיזבונה
19 לארבעת ילדיה בחלקים שווים. עוד לדברי עו"ד דן גור, מאחר והמנוחה לא ידעה קרוא וכתוב,
20 היא חתמה על גבי הצוואה באמצעות הטבעת אגודל יד ימין בכרית דיו והדבר צויין על גבי
21 אישור העדים. לדבריו, העדה הייתה בדעה צלולה, הבינה היטב את צוואתה שאף הוקראה לה
22 בעברית.
- 23
- 24 10. חקירתו הנגדית של עו"ד דן גור לא הייתה קצרה והיא נרשמה על גבי כ 40 עמודי פרוטוקול
25 (עמ' 14-54 לפרוטוקול). במהלך חקירתו הנגדית של עו"ד דן גור, הובעה פליאה מאת ב"כ
26 הנתבע על עצם יכולתה של המנוחה להגיע למשרדו של העד, על ידיעתה את השפה העברית, על
27 פערים בין פרטי המנוחה כפי שמופיעים בתעודת הזהות שלה בהשוואה לרשום בצוואתה ועוד.
28 לכל זאת השיב העד בבהירות ומבלי שהבחנתי בכל ניסיון להתחמק ממתן תשובה כלשהי.
- 29
- 30 11. העד השיב לשאלות שידע את תשובתו, ולא היסס לומר "לא יודע" היכן שלא ידע. כך לדוגמא,
31 כאשר נשאל כיצד הגיעה למשרדו המנוחה, השיב: "מה, אני יוצא לרחוב לראות איך בן אדם
32 מגיע? מאיפה אני יודע" (עמ' 33, ש' 8). כאשר נשאל האם המנוחה חתמה על צוואתה בנוכחות
33 אנשים, השיב כי הצוואה נחתמה על ידי המנוחה בנוכחותו ובנוכחות העדה הנוספת, הגב'
34 כרמלה (עמ' 24, ש' 5-3), תוך שהעד הקפיד שמלבדם לא יהיה נוכח אדם נוסף כגון בן משפחה
35 (עמ' 16, ש' 17-16).

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

ת"ע 17-03-19967 פלונים נ' אלמוני

12. עו"ד דן גור העיד כי הסביר למנוחה את הצוואה בעברית, שכן אין הוא יודע פרסית (עמ' 17, ש' 10-13), וכך: "דיברתי איתה בעברית, כי אני לא דובר פרסית. הסברתי לה והיא הסבירה לי מה היא רוצה אחרי אריכות ימיה, וכך עשיתי. עשיתי כמצוותה" (עמ' 26, ש' 20-21). העד השיב כי המנוחה ביקשה לערוך צוואה שוויונית כך שארבעת ילדיה ירשו אותה בחלקים שווים (עמ' 18, ש' 4-5). העד הדף כל ניסיון לנסות ולייחס לו היכרות מוקדמת עם מי מהצדדים, בהשיבו: "אני, אף אחד מהצדדים לדיון הזה לא הכרתי עד לשנה האחרונה" (עמ' 19, ש' 22), ואולם הודה כי ייתכן והמנוחה הגיעה אליו בהפניית צבי, בעלה של שרה (עמ' 20, ש' עמ' 20, ש' 1-2; שם, ש' 13).
13. כאשר העד נשאל באשר לאי ההתאמה בין שמה של המנוחה כרשום בתעודת הזהות שלה לבין שמה כרשום בצוואתה, השיב: "... היא באה אלי עם הצוואה של הבעל שלה. בצוואה של הבעל שלה יש גם את הפרטים של הדירה, וגם את השם שלה, וגם את הכתובת. כל זה בצוואה של הבעל, יש את הכל" (עמ' 27, ש' 5-7). העד נשאל שוב על עניין זה והשיב: "השם שלה כפי שמופיע בצוואה של בעלה, שים לב למה שאני אומר, בצוואה של בעלה הוא השם שמופיע גם בצוואה שלה אצלי. שים לב איך היא מופיעה כזוכה על פי הצוואה של הבעל שלה, שגם היא אגב נחתמה, בוא נהיה הגונים, ונראה שזה זהה. ואז תבין למה השם הזה שובש" (עמ' 28, ש' 3-6).
14. יוער כי עיון בצוואת 90 מעלה כי שמה של המנוחה נכתב [השם המשובש] (ר' גם אישור עדים), ולמרות שהנתבע טוען בתוקף כי שמה הנכון של אימו הוא [שמה של המנוחה], שיבוש זה לא מנע ממנו לבקש ולקבל צו לקיום צוואת 90, כך שטענתו לשיבוש שמה של המנוחה על גבי צוואת 95, הוא טיעון, בכל הכבוד, שהיה ראוי לשקול בשנית את העמידה עליו. כך או כך, אמינים עלי דבריו של עו"ד דן גור כי נטל את הפרטים הנחוצים מתוך צוואת בעלה (הנתונים זהים לנתונים שבצוואת 90), ומצאתי לדחות מכל מכל את הטענה משל המנוחה לא התייצבה לחתום על צוואתה בפני עו"ד דן גור והעדה הנוספת.
15. בכל הכבוד, הנתבע טוען למעשה כי מדובר בצוואה מזויפת, שכן אין לך כינוי מתאים יותר לצוואה בה המנוחה לא חתמה עליה היכן שנחזית להיות חתימתה. חרף זאת, לא ביקש הנתבע למנות מומחה בעניין טביעת אצבעה של המנוחה או להביא ולו ראשית ראיה לטענתו זו.
16. הנתבע אף לא הביא ראיה להימצאותו של אדם נוסף, מלבד עדי הצוואה, במעמד חתימתה ולא סייעו לו שלל השאלות שהפנה לעו"ד דן גור בעניין זה. עו"ד דן גור שב ושלל הימצאות כל אדם אחר במעמד החתימה על הצוואה, ועדותו של עו"ד דן גור אמינה בעיני.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

ת"ע 17-03-19967 פלונים נ' אלמוני

17. עו"ד דן גור העיד כי המנוחה שילמה לו 819 ₪, והוא רשם קבלה לזכותה ואף הציגה בדיון (עמ' 42, ש' 17-22). העד נשאל שאלות שחזרו על עצמן בניסוחים שונים, עד אשר השיב: **"עניתי על זה 10 פעמים. ברגע שאישרה לי, הסברתי לה, הקראתי לה, אמרתי לה מה תוכן הצוואה, למי היא מצווה. היא אמרה לי שהיא רוצה לארבעת ילדיה. החתמתי אותה על הצוואה אחרי שהיא הבינה והיא אישרה את מה שהיא הבינה. ורק אחר כך חתמנו כעדים"** (עמ' 47, ש' 16-19).
18. בכל הכבוד, מלבד טענות בעלמא, כשל הנתבע מלהביא ראיה כלשהי לאי יכולתה של המנוחה להתייצב במשרדו של עו"ד דן גור, ותחת זאת בחר בהעלאת סברה או 'שאלות היגיון' שלא עומדות מאחוריהן ולו ראשית ראיה לסתור את עדותו של עו"ד דן גור, או למצער, לעורר בה ספק סביר. עו"ד דן גור העיד על נסיבות עריכת הצוואה, כיצד המנוחה התייצבה בפניו וביקשה לחלק את עיזבונו בין כל ילדיה בחלקים שווים, תוך שהיא, למעשה, עורכת 'צוואה טבעית' והגיונית מאד בנסיבות חייו של כל אדם. לא מצאתי סתירות בעדותו של עו"ד דן גור, אשר השיב לכל שאלה ושאלה שנשאל, ועדותו הותירה בי רושם של עדות אמת.
19. אשר על כן, ניכר כי נסיבות עריכת צוואת 95 הן טבעיות ורגילות ולא מעוררות תהיה כלשהי באשר לעצם קיומה של צוואת 95.
20. **ג.2 – האם המנוחה הייתה כשירה לערוך את צוואת 95?**
20. הנתבע טען בשפה רפה כי אימו המנוחה לא הייתה צלולה וכי לא הבינה את תוכנה של הצוואה. בכל הכבוד, מדובר בטענה שנטענה בעלמא וללא הבאת ראשית ראיה לתמוך. הנתבע לא הפנה למסמכים רפואיים או סיעודיים נכון לאותה תקופה, לא עתר למנות מומחה רפואי ולמעשה, לא תמך טענתו בראיה כלשהי.
21. אשר על כן, לא מצאתי כי יש ממש בטענתו זו של הנתבע, מה גם שמדבריו של עו"ד דן גור – **"אני לא מחתים אדם על צוואה אם אני לא משוכנע שהוא הבין את תוכנה, הבין את המשמעות שלה, הבין מה המשמעות שלה, למי הוא מוריש ומה הוא, מה הוא מבקש"** (עמ' 45, ש' 18-19) – עולה כי לא התרשם כלל ועיקר כי קיים פגם כלשהו ביכולתה של המנוחה להבין את תוכן צוואתה, ובצבר אמור לעיל, מצאתי לדחות את הטענה.
22. **ג.3 – האם המנוחה כבולה ל'צוואה הודדית' עם בעלה המנוח?**
22. טענה נוספת שהעלה הנתבע היא כי המנוחה ובעלה המנוח ערכו צוואה הודדית ולכן המנוחה כבולה לה ואין ביכולתה לשנות את צוואתה ההודדית באמצעות צוואת 95.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

ת"ע 17-03-19967 פלונים נ' אלמוני

23. אמנם, הן צוואת 90 והן צוואת בעלה המנוח של המנוחה מאותה העת קובעים כי הצד שיוותר בחיים לאחר פטירת המצווה, יירש את מלוא העיזבון וככל שלא יהיה בין החיים, יירש זאת הנתבע, ואולם אין בצוואת 90 כל הגבלה על המנוחה מלערוך צוואה אחרת ושונה ממנה.
24. על מנת להבין את הרציונל העומד בבסיס 'צוואה הדדית', מצאתי להביא מדברי ההסבר להצעת חוק הירושה (תיקון מס' 12), התשס"ה – 2005, לאמור: **"צוואה הדדית היא צוואה משותפת של שני מצווים כאשר ההסדרים שקבע אחד המצווים מבוססים על ההסדרים שקבע המצווה השני ולא היו נערכים לולא נקבעו הסדרים כאמור"** (ה"ח הכנסת, 74, עמ' 130). הינה כי כן, ביסוד הצוואה ההדדית עומד הרציונל, כי עת שניים בוחרים לערוך צוואות המבוססות אחת על רעותה, יש להגן על אינטרס ההסתמכות של כל אחד מהמצווים, וזאת תוך הגבלת יכולתו של כל אחד מהמצווים לשנות את הוראות הצוואה ההדדית. הגבלה זו, מן הסתם, מנוגדת לעיקרון יסוד בדיני הצוואות, הוא החופש לצוות. במסגרת תיקון מס' 12 לחוק הירושה, תשכ"ה-1965 (להלן: החוק), הוסף סעיף 8 לחוק, אשר מטרת הוראותיו לאזן בין שני עקרונות מנוגדים אלה: אינטרס ההסתמכות מחד והחופש לצוות מאידך (וכל זאת בשים לב למועד בו מבקש אחד המצווים לשנות את הצוואה ההדדית). בתיקון זה הכיר המחוקק באפשרות עריכת צוואות הדדיות בין בני זוג (ר' שוחט, פינברג ופלומין, **דיני ירושה ועיזבון**, מהדורה שביעית, תשע"ד - 2014; להלן: **"דיני ירושה ועיזבון"**).
- וכך לשון סעיף 8א(א) לחוק: **"בני זוג רשאים לערוך צוואות מתוך הסתמכות של בן הזוג האחד על צוואת בן הזוג האחר; צוואות כאמור יכולות להיעשות בין אם הזוכה על פי כל אחת מהצוואות הוא בן הזוג ובין אם הוא גורם שלישי, בין בשני מסמכים שנערכו באותה עת ובין במסמך אחד (בסעיף זה – צוואות הדדיות)".**
25. חרף האמור לעיל, ההלכה אשר נהגה לפני חקיקת סעיף 8א לחוק (עד ליום 1.8.05), הייתה כי עצם ההדדיות של הצוואה – אין בה כדי לשלול מהמצווה את זכותו לחזור בו מהצוואה, **וכי בהעדר הוראה בצוואה הדדית השוללת מהמצווים את האפשרות לשנות את הצוואה לאחר מותו של מי מהם, אין לקרוא לצוואה הוראה שכזו** (ר' בע"מ 10807/03 זמיר נ' גמליאל, פ"ד (פורסם בנבו, 4.2.07); ע"א 4402/98 מלמד נ' סולומון (פורסם בנבו, 17.11.99); בע"מ 4282/03 לרנר נ' פייר (פורסם בנבו, 21.6.05)).
26. במקרה שלפניי, צוואת 90 אינה שוללת את יכולתה לחזור בה מהוראות אותה צוואה, ועל כן אף לפי הדין אשר שרר לפני חקיקת סעיף 8א לחוק, אין דינה כדין צוואה הדדית, ומשכך אני דוחה טענתו בעניין זה.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

ת"ע 17-03-19967 פלונים נ' אלמוני

- 1 27. אשר על כן, הטענה כי המנוחה לא הייתה רשאית לשנות את צוואת 90 באמצעות צוואת 95,
2 נדחית.
3
4 **ג.4. – האם צוואת 95 נכפתה על המנוחה ?**
5
6 28. הנתבע הוסיף וטען כי צוואת 95 נכפתה על המנוחה אולם, גם כאן, ובכל הכבוד, לא הביא ולו
7 בדל ראיה להוכיח זאת. יש לזכור כי צוואת 95 לא נישלה איש ולא קיפחה איש ולמעשה מדובר
8 בציווי התואם הורשה על פי הדין, בחלקים שווים בין כל ילדיה. למותר לציין כי אם וככל שמאן
9 שהוא היה מבקש לכפות על המנוחה צוואה לטובתו, אני בספק רב מאד אם היה בוחר לכפות
10 עליה דווקא חלוקה שווה של עיזבונה.
11
12 29. הנתבע טען בסיכומיו כי המנוחה הייתה תלויה בשרה ובעלה, אשר סייעו להסיע אותה
13 למשרדו של עו"ד דן גור על מנת לחתום על צוואה שהוכנה לפי דרישתם. שוב, ובכל הכבוד,
14 מדובר בטענות בעלמא ללא כל ראיה. עצם הטענה כי על המנוחה נכפה לערוך צוואה בשנת 1995
15 ובמשך כ 20 שנה עד לפטירתה בשנת 2015, היא לא מצאה לשנות מאותה צוואה "שנכפתה
16 עליה", היא טענה שהיה מצופה שתיתמך בראיות טובות ומשמעותיות, ותחת זאת, בכל הכבוד,
17 לא הובאה ולו ראשית ראיה לתמוך. בכל הכבוד וההערכה, אם סבור מי שסבור כי ניתן להורות
18 על בטלות צוואה על סמך אמירות בעלמא וטענות חסרות כל ראיה, הרי שאין דעתי כדעתו ולא
19 מצאתי להרחיב בעניין.
20
21 30. אשר כל כן, הטענה כי צוואת 95 נכפתה על המנוחה, נדחית מכל וכל.
22
23 **ג.5. – האם המנוחה הבינה את תוכן צוואת 95 ?**
24
25 31. טענתו המרכזית של הנתבע היא כי המנוחה לא ידעה עברית, לא דיברה עברית, לא קראה
26 עברית ולמעשה, השפה העברית הייתה זרה לה לחלוטין. מוסיף הנתבע, כי בנסיבות אלה,
27 המנוחה לא יכולה הייתה להבין את צוואת 95, מה גם שהן עו"ד דן גור והן העדה הנוספת
28 לצוואה אינם דוברים את שפת המנוחה (פרסית), ואיש לא יכול היה להסביר לה את תוכן
29 הצוואה.
30
31 32. אל מול עדותו היחידה של הנתבע, התייצבו להעיד עדי התובעים ולהלן העולה מתוך
32 עדויותיהם.
33
34
35

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

ת"ע 17-03-19967 פלונים נ' אלמוני

(1) עו"ד דן גור:

33. העד ערך את צוואת המנוחה והיה אחד מעדיה. בסעיף 6 לתצהירו, נכתב כי העד והמנוחה שוחחו בשפה העברית והעד שב על הדברים גם בחקירתו הנגדית. לדבריו, הוא הסביר למנוחה את תוכן הצוואה בעברית והיא הבינה זאת, לאמור: **"דיברתי איתה בעברית, כי אני לא דובר פרסית. הסברתי לה והיא הסבירה לי מה היא רוצה אחרי אריכות ימיה, וכך עשיתי. עשיתי כמצוותה"** (עמ' 26, ש' 20-21).

34. בחקירתו הנגדית הוסיף העד כי העדה דיברה עמו בעברית (עמ' 17, ש' 21) וכי המנוחה ביקשה לצוות את כל רכושה לארבעת ילדיה בחלקים שווים (עמ' 18, ש' 4-5). גם בעניין זה נשאל העד שאלות רבות שחזרו על עצמן ולא מצאתי לשוב על דברים (ר' סעיף 17 לעיל).

35. כאמור לעיל, עדותו של עו"ד דן גור הייתה אמינה ומהימנה, לא מצאתי בה סתירות ואני בוחר לקבלה בהתאם.

(2) מר.....:

36. העד הוא בנה של המנוחה. בתצהירו של העד, נכתב כי הוא דובר את השפה הפרסית ורוב שיחותיו עם אמו היו בשפה הפרסית, כאשר חלק מהן היו בעברית. לטענתו: **"אימי המנוחה... דיברה והבינה את השפה העברית"** (סעיף 6 לתצהירו). מוסיף העד כי המנוחה תקשרה עם נכדיה (לרבות עם ילדיו) בשפה העברית וכי המנוחה הבינה כל מה שאמר לה בעברית (סעיף 7 לתצהירו). עוד ובנוסף, טוען העד כי בשנת 1993 התגורר עם משפחתו בבית האם המנוחה, ובני משפחתו נהגו לשוחח עמה בעברית (סעיף 8 לתצהירו).

37. בחקירתו הנגדית של, נשאל העד לא מעט על היקף ידיעותיה של המנוחה את השפה העברית, והשיב:

"ש: יש לך משהו להציג לנו שהיא ידעה עברית?

ת: לא. אני קצת מתרגש ואני מדבר מול קהל. בוודאי שהיא ידעה עברית.

...

ש: אתה חושב שהיא הבינה (משמעותה של צוואה – י"ש)?

ת: אם עורך הדין הסביר לה בוודאי שהיא הבינה. למה שאני צריך להסביר לה? עורך הדין הסביר לה.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

ת"ע 17-03-19967 פלונים נ' אלמוני

- 1 ש: זאת אומרת אתה יוצא מתוך נקודת הנחה שאם עורך הדין חתם? לא. אבל עזוב רגע.
2 ברמה שאתה מכיר את אמא. ברמה הפשוטה. אתה חושב שהיא הבינה בעברית?
3 ת: בוודאי.
4 ש: היא הבינה עברית?
5 ת: בוודאי.
6 ש: אין ספק שהיא לא ידעה קרוא וכתוב, כן. אנחנו כבר אחרי זה.
7 ת: אנחנו לא מדברים על קרוא וכתוב. היא הבינה. אני אומר לך, היא לא יודעת עכשיו
8 לקחת אנציקלופדיה ולהגיד לי על כדור הארץ וזה נמצא פה וזה נמצא פה. אבל אם
9 אתה מסביר לך ומתקשר איתה, היא מתקשרת. סוף פסוק" (עמ' 144, ש' 3 – עמ'
10 145, ש' 10).
11
12 38. מדברי העד עולה כי אמנם האם המנוחה לא הפגינה שליטה מוחלטת או אפילו קרובה לזאת
13 בשפה העברית, אולם כן ידעה לדבר באופן בסיסי שאפשר תקשורת בינה לבין אחרים בשפה
14 העברית. העד נשאל שוב על עניין זה והשיב:
15
16 ש"ש: אי פעם היא ענתה למישהו, ענתה בעברית?
17 ת: ענתה מתי, מה זאת אומרת ענתה?
18 ש: נגיד שאלו אותה. כל בן אדם אפשר לשאול בכל שפה שרוצים, אבל היא ענתה
19 בעברית?
20 ת: בטח. איך היא ענתה לילדים שלי? איך היא ענתה לאשתי? אשתי הלא, לא מדברת
21 פרסית.
22 ש: אתה חושב, אתה חושב שהיא הבינה את מה שהקריאו לה בצוואה?
23 ת: בוודאי. אחרת לא הייתה חותמת. אתה תחתום על משהו שאתה לא מבין? (עמ' 146,
24 ש' 20 – עמ' 147, ש' 2; הדגשה לא במקור).
25
26 39. הינה כי כן, העד שב ומצהיר כי ילדיו ואשתו שוחחו עם המנוחה בעברית, שהרי אין הם דוברים
27 את השפה הפרסית. העד בתשובותיו הותיר בי רושם אמין ולחלוטין לא התרשמתי כי אין הוא
28 דובר אמת. חרף תשובותיו של העד על אודות אמו, הוא נשאל על אודות עניין זה שוב ושוב, עד
29 אשר ניכרה בו עצבות וכאב, עת נשאל והשיב:
30
31 ש"ש: אתה לא חושב שהיה צריך, שהיה צורך במתורגמן במעמד הזה?
32 ת: למה היה צריך מתורגמן? היא בור ועם הארץ?
33 ש: לא. אני שואל אותך.
34 ת: לא? לא. אתה, אני בא לי לבכות על האמא הזאת. מה עשית ממנה בור ועם הארץ?
35

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

ת"ע 17-03-19967 פלונים נ' אלמוני

- 1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
43. לאחר מכן, העדה נשאלה והשיבה:
- ש"ש:** שנייה רגע. היית מסבירה לה חדשות באיזה שפה?
ת: בעברית... הייתי מסבירה לה... היא הייתה מדברת, היא הייתה מבינה אותי, אה באמת, זה מה שקרה. אני, היא הייתה צלולה והיא הייתה בסדר גמור. ההורים שלי הגיעו אליה בבית, והיא דיברה איתם, היא הצליחה לתקשר איתם. היא הבינה המון המון ממה שהיינו אומרים. גם הילדים היו איתה מדברים איתה בעברית" (עמ' 71, ש' 19-12).
44. לאחר בחינת עדות העדה, בחרתי ליתן בה אמון. העדה לא ניסתה 'ליפות את התמונה', לא ניסתה לייחס למנוחה יכולות שאין לה ולמעשה, הודתה כי ידיעותיה של המנוחה את השפה העברית היו מצומצמות. העדה הפנתה לעובדה כי היא לא דוברת עברית וחרף זאת תקשרה ושוחחה עם המנוחה בשפה העברית, מה גם שמצאתי היגיון רב בדברי העדה, אשר התגוררה בבית המנוחה ומן הסתם הייתה נצרכת לתקשורת עמה.
- מר.....:** (4)
45. העד הוא בנה של שרה ונכדה של המנוחה. לדברי העד, אין הוא דובר את השפה הפרסית והיה מתקשר עם המנוחה בשפה העברית בלבד (סעיף 4 לתצהירו). מוסיף העד כי המנוחה "... הבינה כל מה שאמרתי לה בעברית" (סעיף 5 לתצהירו). העד אישר כי סבתו המנוחה לא ידעה קרוא וכתוב, אולם ידעה מה זו צוואה (עמ' 77, ש' 25-15).
46. העד נתבקש לתת דוגמא על נושא ששוחח על המנוחה והשיב: "לדוגמא, פעם אחת שחזרתי מהצבא היא שאלה אותי איך היה בצבא. סיפרתי לה שהיינו בשבוע שטח וסיפרתי לה בדיוק מה עשינו". בהמשך לזאת, נשאל העד והשיב:
- ש"ש:** ומה היא אמרה לך?
ת: כל הכבוד, תהיה בריא. תמשיך ככה.
ש: וכל השיחה בעברית?
ת: כן, בעברית.
ש: ואתה לא מדבר פרסית?
ת: לא דובר פרסית" (עמ' 78, ש' 21-16).

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

ת"ע 17-03-19967 פלונים נ' אלמוני

- 1 העד השיב לכל שאלה שנשאל בבהירות והתרשמתי מכנות תשובותיו. העד סיפר על שיחותיו
2 עם המנוחה, ואף אם לא היו משוחחים על רומו של עולם, ברור כי המנוחה תקשרה עמו בעברית
3 ויכולה הייתה להבין את שסיפר לה. עדותו של העד משתלבת עם עדויות נוספות ומצאתיה
4 אמינה.
5
6 מר....:
7
- 8 47. העד הוא בנו של יואב ונכדה של המנוחה. לדברי העד, אין הוא דובר את השפה הפרסית וכל
9 שיחותיו והתקשורת שלו עם המנוחה היו בשפה העברית. העד נחקר בחקירה נגדית על אודות
10 ידיעותיה של המנוחה את השפה העברית והשיב לכל שאלה שנשאל, וכך:
11
12 **"ש: אתה יכול להגיד לנו למשל משפטים שהיא אמרה?**
13 **ת: מה נשמע, מה שלומך, איך בבית הספר.**
14 **ש: כן. מעבר לזה?**
15 **ת: דיבור רגיל" (עמ' 85, ש' 8-11).**
16
- 17 49. בהמשך חקירתו הנגדית שב העד על הדברים והוסיף כי המנוחה נהגה אמנם לדבר בפרסית
18 אולם ידעה גם לדבר עברית וכן "אם היא ראתה חדשות לידי כאילו היא ידעה להבין מה
19 קורה שם, ולהסביר, אז כן, היא הבינה עברית... היא ביקשה שאני אסביר. היא אמרה תראה
20 מה קורה. היא ידעה לדבר" (עמ' 90, ש' 7-12).
21
- 22 50. עדותו של העד הייתה אמינה בעיני. גם עד זה השיב לכל השאלות בבהירות ומבלי כל ניסיון
23 להתחמק. ניכר מתשובותיו של העד כי הוא אכן הכיר את סבתו המנוחה ותקשר עמה בעברית.
24
25 מר....:
26
- 27 51. העד הוא בנו של יואב ונכדה של המנוחה. לדברי העד, אף הוא אינו דובר את השפה הפרסית
28 וכל שיחותיו והתקשורת שלו עם המנוחה היו בשפה העברית. גם עד זה נחקר בחקירה נגדית
29 על אודות ידיעותיה של המנוחה את השפה העברית והשיב לכל שאלה שנשאל, וכך:
30
31 **"ש: אבל עברית היא דיברה?**
32 **ת: אני תקשרתי איתה רק בעברית. היו פעמים גם כשהיינו אצלה בבית, אני חושב**
33 **שאבא גם דיבר איתה פה ושם מילה בעברית. היא תקשרה בעברית. אבל לאחר מכן**
34 **כשהם התחילו לגלוש לשיחות, זה היה מן הסתם בפרסית כנראה עם הילדים שלה.**
35 **איתי בעברית.**

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

ת"ע 17-03-19967 פלונים נ' אלמוני

- 1 ש: לא. אבל אתה כשאתה אומר שאתה תקשרת איתה בעברית, אתה דיברת איתה
2 בעברית?
3 ת: אני דיברתי איתה בעברית.
4 ש: כן. והיא הבינה?
5 ת: כן בוודאי. היא ניהלה איתי שיחה לא על פוליטיקה.
6 ש: איך היא הייתה עונה לך? בפרסית?
7 ת: עברית, עברית קלוקלת לא עברית עכשיו ברורה" (עמ' 92, ש' 11-22).
8
9 52. העד הותיר בי רושם חיובי ביותר. העד לא ניסה ליפות את התמונה ולייחס למנוחה תכונות
10 שלא ניחנה בהן. העד לא חשש לומר כי המנוחה דיברה עמו בעברית קלוקלת, אולם דיברה עמו
11 בעברית וזה העיקר. העד מעיד ארוכות כי תקשר עמה בעברית בלבד ולא בכל שפה אחרת.
12 בהמשך עדותו, סיפר העד כיצד המנוחה שאלה אותו בדבר ימי הולדת (עמ' 93, ש' 8) וכאשר
13 נשאל האם המנוחה ידעה פשר המונח "צוואה", השיב כי מעולם לא שוחח עמה על כך (שם, ש'
14 11-12), וכאשר נתבקש לתת דוגמאות לנושאי שיחה עם המנוחה, השיב: "... דברים שגרתיים,
15 מה קורה, איך אתה, מה נשמע, איך בבית הספר, איך בלימודים. דברים כאלה, דברים
16 שגרתיים. לא גלשנו לשיחות" (עמ' 95, ש' 7-9).
17
18 53. העד שב על הדברים לאחר שנשאל לגביהם שוב ושוב ולא מש מקו עדותו, כי אמנם העברית
19 שהייתה שגורה בפי המנוחה לא הייתה מעולה, אולם היה די בה כדי לאפשר תקשורת בין
20 השניים (ר' עמ' 99, ש' 10-15).
21
22 54. כאמור לעיל, עדותו של העד הייתה אמינה בעיני.
23
24 (7) שרה:
25
26 55. העדה היא בתה של המנוחה. לדברי העדה, היא דוברת את השפות העברית והפרסית ולרוב,
27 שוחחה עם אמה המנוחה בשפה הפרסית, כאשר המנוחה הבינה ודיברה עברית לרבות בצפייה
28 בטלוויזיה בעברית (סעיף 6 לתצהירה). מוסיפה העדה כי אמה המנוחה הבינה אותה כאשר
29 דיברה עמה בעברית, מה עוד שכל בני משפחתה שוחחה עם המנוחה בעברית (סעיפים 7-8
30 לתצהירה).
31
32
33
34
35

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

ת"ע 17-03-19967 פלונים נ' אלמוני

- 1 56. העדה נחקרה על שיחות שקיימה או לא קיימה המנוחה בעברית, וכך השיבה :
- 2
- 3 "ש: האם אי פעם שמעת אותה עונה למישהו בעברית?
- 4 ת: כן. עם הילדים שלי היא דיברה בעברית. היא כל שבוע הייתה אצלנו בשישי שבת
- 5 וחגים.
- 6 ש: איזה רמת דיבור?
- 7 ת: מן הסתם שהיא הייתה שישי שבת, היא הייתה צריכה לתקשר איתם ולא רק מה
- 8 נשמע, מה,
- 9 ש: אז מה למשל?
- 10 ת: דברים של יום יומיים. של נגיד צבא, של איך בבית הספר, איך החברים" (עמ' 132,
- 11 ש' 23 עד עמ' 133, ש' 5).
- 12
- 13 57. בהמשך חקירתה הנגדית, נשאלה העדה האם היה צורך במתורגמן במעמד החתימה על הצוואה
- 14 ודחתה זאת מכל וכל, בהשיבה: "לא. היא הבינה במה מדברים. מה, היא לא, אם היא ידעה
- 15 שביבי, זה ביבי נתניהו, וזה זה. והיא הבינה מה שרואים בטלוויזיה, אז למה צריך מתורגמן?
- 16 איך היא דיברה עם הילדים שלי? איך היא דיברה עם הילדים של אחי?" (עמ' 139, ש' 16-18).
- 17
- 18 58. מצאתי את דברי העדה כנים בהחלט, מה גם שהם משתלבים היטב עם עדויות נוספות שמצאתי
- 19 אותן אמינות בעיני.
- 20
- 21 (8) מר.....:
- 22
- 23 59. העד הוא חתנה של המנוחה ובעלה של שרה. לדברי העד, הוא דובר את השפה הפרסית באופן
- 24 חלקי ושיחותיו עם המנוחה היו חלקן בעברית וחלקן בפרסית (סעיף 4 לתצהירו). לדברי העד,
- 25 המנוחה הבינה עברית ותקשרה עם ילדיו בעברית בלבד (סעיפים 7-8 לתצהירו).
- 26
- 27 60. העד אישר בחקירתו הנגדית כי המנוחה שוחחה עמו בעברית (עמ' 104, ש' 4-5). העד העיד כי
- 28 הביא למנוחה 3 טלוויזיות לביתה מאחר והייתה צופה בטלנובלות ובסדרות (עמ' 112, ש' 16-
- 29 19), אישר כי המנוחה ידעה עברית ברמה "לא שוטפת" (עמ' 117, ש' 20), ואף נתן דוגמאות
- 30 לדברים שאמרה לו המנוחה, כגון: "שלום, מה שלומך, איך היה בצבא, היא שאלה את הבן
- 31 איך היה בצבא. מה עשית" (עמ' 118, ש' 3-4), והוסיף: "וגם היא הבינה. וגם היא הבינה, אז
- 32 אם היא הסתכלה בטלוויזיה וראתה ואמרה לי מי זה זה, ומי הוא, זה ברק זה, כל השרים
- 33 האלה היא ידעה" (שם, ש' 20-21). עדותו של העד הייתה אמינה בעיני ואף היא משתלבת היטב
- 34 עם עדויות נוספות אמינות אף הן.
- 35

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

ת"ע 17-03-19967 פלונים נ' אלמוני

- 1 אל מול שמונה העדויות שזה עתה הובאו, ניצבת לה עדותו הבודדת של הנתבע, אשר הצהיר
2 בתצהירו כי אימו המנוחה כלל לא ידעה עברית, ובמילותיו: "... אימי המנוחה לא ידעה כלל
3 ועיקר עברית" (סעיף 19 לתצהירו, הדגשה במקור). האמנם?
4
- 5 חרף הצהרתו זו, בחקירתו הנגדית של העד, נשמעו דברים פחות מוחלטים וקצת יותר ברורים,
6 עת נשאל על שיחותיה של המנוחה עם נכדיה (ילדיו). כך נשאל והשיב:
7
- 8 "ש: ... עכשיו לגבי הילדים שלך.
9 ת: כן.
10 ש: הם היו בקשר כלשהו עם הסבתא, נכון?
11 ת: בוודאי.
12 ...
13 ש: באיזה שפה הם היו מדברים עם סבתא?
14 ת: עברית פשוטה ביותר.
15 ש: היו מדברים איתה?
16 ת: ממש פשוט.
17 ש: הבנתי.
18 ת: סבתא מה נשמע. בסדר. זהו.
19 ש: ... אז היו שיחות ביניהם בעברית פשוטה.
20 ת: אני אומר לך, הסברתי לך את השיחה שהייתה" (עמ' 184, ש' 17-3; הדגשות לא
21 במקור).
22
- 23 הינה כי כן, העד מודה בפה מלא כי הצהרתו המוחלטת בתצהירו אינה מדויקת בלשון עדינה.
24 עוד ובנוסף, לעד לא היו תשובות טובות או תשובות בכלל לשאלה מדוע לא הביא לעדות את
25 רעייתו, את ילדיו או את מנהל העבודה במקום עבודתו של האב המנוח על מנת שיעידו בדבר
26 ידיעותיה של המנוחה את השפה העברית (עמ' 185, ש' 6 – עמ' 186, ש' 13). בנוסף, לעד לא היו
27 תשובות טובות מדוע לא הזמין לעדות את שכניה של המנוחה, בהשיבו: "99% מהשכנים שלה
28 נפטרו" (עמ' 186, ש' 17) וכאשר ב"כ התובעים הקשה עליו מדוע לא הזמין שכנים שהיו בקשר
29 עם המנוחה לעדות, פטר אותה הנתבע בהשיבו: "לא מצאתי לנכון" (עמ' 187, ש' 17-16).
30
- 31 לצערי הרב, עדותו של הנתבע בעניין זה הייתה עדות שיש טובות ממנה והרושם שהותירה בי
32 עדותו הוא רושם של עדות מתחמקת מתוך חשש כי בהשיבו אמת, עשויה עדות זו שלא לשרת
33 את מטרתו בהליך שבפני.
34

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

ת"ע 17-03-19967 פלונים נ' אלמוני

- 1 65. בסופו של יום, אל מול שמונה עדויות טובות, מהימנות, רצופות והגיוניות ניצבת לה עדותו
2 הבודדת של הנתבע, אשר לא הייתה מהימנה עלי כלל ועיקר. בנסיבות אלה, אני מוצא לקבוע
3 כי לא הוכח שהמנוחה לא ידעה על מה חתמה, לא הוכח כי ההסבר שמסר לה עו"ד דן גור לא
4 הובן על ידה ולא הוכח כי המנוחה לא הבינה את תוכנה של הצוואה.
5
- 6 66. מעבר לכל זאת, אל לשכוח כי צוואת 95 היא צוואה פשוטה ביותר שלמעשה מחלקת את רכושה
7 של המנוחה בין ארבעת ילדיה, שווה בשווה. בנסיבות אלה, מידת שליטתה של המנוחה בשפה
8 העברית די לה להיות בסיסית. אין בפני צוואה מורכבת או צוואה בה הוראות 'מסובכות' כפי
9 שלעיתים מובאות בפני בית המשפט, אלא בפני צוואה 'רגילה' שלמעשה מצווה ליורשים את
10 שמצווה להם הדין באין צוואה.
11
- 12 67. אשר על כן, לא רק שהנתבע כשל מלהוכיח כי המנוחה לא הבינה את צוואת 95, אלא הוכח
13 בעדויות טובות ומהימנות כי המנוחה הבינה את הצוואה, כפי שהוסברה לה על ידי עו"ד דן גור,
14 אשר, כאמור, מצאתי עדותו טובה ומהימנה.
15
- 16 **ג.6. – האם הבקשה לביטול צו קיום צוואת 90 הוגשה בשיהוי?**
17
- 18 68. טענה נוספת שהעלה הנתבע היא כי הבקשה לביטול צו קיום צוואת 90 הוגשה בשיהוי. בעניין
19 זה, טוען הנתבע טענות כלליות ללא תוכן אמיתי, מה גם שהוכח כי מיד לאחר מציאת צוואת
20 95 במשרדו של עו"ד דן גור, פעלו התובעים באופן מידי להגשת הבקשה הנ"ל.
21
- 22 69. לא רק שלנתבעים לא היה כל עניין להמתין עם ההליך שיזמו, אלא התברר כי הנתבע פעל
23 למכירת הדירה בטרם יחל ההליך שבפני ובטרם יוכלו התובעים לעכב את מכירתה. עוד הוכח
24 כי ב"כ התובעים פנה אל ב"כ הנתבע בדרישה שלא יעשה כן וימתין עד לבירור ההליך, אולם זה
25 לא שעה לדרישה ופעל, שכן מבחינתו באין עיכוב ביצוע אין סיבה לעכב מכירה.
26
- 27 70. יוער כי על טענת השיהוי לא שב הנתבע בסיכומיו, ובצבר האמור, מצאתי לדחותה.
28
- 29 71. בטרם נעילה, אבקש להתייחס בקצרה לארבעה עניינים נוספים:
30
- 31 א. התובעים ועדיהם נשאלו זה אחר זה האם המנוחה ידעה משמעותה של צוואה והאם ידעה
32 משמעותו של עורך דין, כאשר הדבר נועד להציג את המנוחה כמי ששני הדברים הללו זרים
33 לה. קו זה, בכל הכבוד, יכול להסביר את חוסר תום ליבו של הנתבע, שכן הנתבע הוא זה
34 שפעל לקיומה של צוואת 90 שנערכה אף היא על ידי עורך דין.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

ת"ע 17-03-19967 פלונים נ' אלמוני

- 1 כלומר, לשיטתו של הנתבע, צוואה ועורך דין המקושרים לצוואת 90 הן מילים שנהירות
2 למנוחה, אולם אותן מילים, רק לאחר חמש שנים, הן מילים אשר זרות לה.
3
- 4 ב. בדיון מיום 17.1.18 אפשרתי קיומו של דיון נוסף, בבחינת לפנים משורת הדין, וזאת על
5 מנת לאפשר לנתבע להגיש תצהירי עדות ראשית של עדים מטעמו, להבדיל מתצהירים
6 שצורפו לתגובתו לבקשה שהגישו התובעים (ר' עמ' 196-193). בהחלטתי לקראת תום
7 הדיון, נקבע להמשך דיון וכן נקבע כי בתוך 15 ימים, יגיש הנתבע תצהירי עדות ראשית
8 של עדים מטעמו.
9
- 10 חרף האמור, ביום 21.1.18 הגיש ב"כ הנתבע הודעה כי התצהירים שהוגשו בתמיכה
11 לתגובתו של הנתבע ישמשו תצהירי עדות ראשית. בהחלטתי מיום 28.1.18 דחיתי את
12 המבוקש וכפועל יוצא, הגישו התובעים בקשה למתן צו לסיכומים.
13
- 14 גם עתה, משל דבר לא נקבע ומשל לא הוחלט, שב הנתבע על טענותיו שנדחו והתעקש
15 ממש שלא להגיש תצהירי עדות ראשית מטעם עדיו. בהחלטתי מיום 14.2.18 הבעתי את
16 פליאתי על התנהלותו של הנתבע, הוריתי על ביטול הדיון שנקבע לשמיעת עדיו, וניתן צו
17 לסיכומים בכתב.
18
- 19 חרף האמור, הוסיף הנתבע להגיש בקשות כאלה ואחרות משל החלטותיי לא ניתנו,
20 וכפועל יוצא הצדדים הופנו להחלטתי מיום 14.2.18 באשר להגשת סיכומים בכתב. גם
21 כעת, שב הנתבע והגיש "הודעה", בניגוד לכל החלטה אחרת וקודמת. בסופו של יום,
22 הוגשו סיכומים בכתב ופסק דיני זה ניתן.
23
- 24 לצערי הרב, התנהלותו הדיונית של הנתבע הייתה כזו שיש טובות ממנה והיא גרמה, בין
25 היתר, להארכת הדיון שלא לצורך.
26
- 27 ג. הנתבע צירף לתגובתו ארבעה תצהירים של מצהירים (ר' בהרחבה בדבר עדים נחוצים
28 שלא זומנו בסעיף 63 לעיל). מצהיר ראשון טען כי הנתבע שילם בעבור רכישת הדירה
29 מאת עמיגור; מצהירה שניה טענה כי היא סמוכה ובטוחה שהחתימו את המנוחה על
30 צוואת 95 מבלי שהבינה על מה החתימו אותה; מצהיר שלישי טען כי הנתבע שילם בעבור
31 רכישת הדירה וכי המנוחה "לא ידעה עברית כלל ועיקר" ואילו מצהיר רביעי (נכדה של
32 המנוחה) טען כי הדירה שייכת לנתבע וכי המנוחה "כלל ועיקר לא ידעה עברית".
33
34
35

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

ת"ע 17-03-19967 פלונים נ' אלמוני

1 מבלי לקבוע כל ממצאים על אודות עדים שלא העידו בפני, אזכיר רק כי השאלה אם
2 הנתבע שילם או לא שילם בעבור הדירה אינה רלוונטית כלל ועיקר לעניין שעל הפרק
3 בעוד לטענה כי המנוחה "כלל ועיקר לא ידעה עברית", אין אלא להפנות לעדותו של
4 הנתבע עצמו אשר אישר במילותיו כי אמו דיברה עברית "פשוטה" לדבריו, אולם
5 לחלוטין אין לומר עליה שלא ידעה עברית "כלל ועיקר" (ר' בהרחבה בסעיף 62 לעיל).

6
7 לא מן הנמנע כי סירובו העיקש של הנתבע להגיש תצהירי עדות ראשית של הנ"ל, בדיוק
8 כפי שנקבע, נועדה לאפשר לו פתחון פה עתידי משל לא ניתן לו יומו, שכן ברור כי אף הוא
9 יכול היה להעריך באופן סביר את משמעותן או אי משמעותן של עדויות אלה לעניינו,
10 ככל שאכן היו מעידים בפני.

11
12 ד. החל מתחילתו של ההליך וכלה בסיכומיו, טען הנתבע כי הדירה שייכת לו וכי הוא רכש
13 את הזכויות בה ולכן מן הדין לזכותו בה. ההליך שבפני אינו על אודות הזכויות בדירה
14 אלא על צוואת המנוחה משנת 1995 והאם נפלו בה פגמים שיש בהם להביא לבטלותה.
15 ככל שלנתבע טענה כי הזכויות בדירה שייכות לו מכח דין כלשהו, אין הליך זה אכסניה
16 נכונה לבריורה.

ד' – סיכומם של דברים :

17
18
19
20 72. מכל המקובץ לעיל, עולה מסקנה ברורה והיא כי לא נפל כל דופי בצוואת 95, ולמצער, הנתבע
21 לא הוכיח קיומו של דופי שיש בו להביא לדחיית הבקשה לקיימה, כאמור. אשר על כן, דין
22 הבקשה לביטול צו קיום צוואת 90 להתקבל.

23
24 73. למעשה, עדותו של הנתבע באשר לאי הבנתה של המנוחה את השפה העברית (בשים לב כי
25 בחקירתו הנגדית אמר דברים אחרים, ר' סעיפים 62-63 לעיל) היא עדות יחידה של בעל דין,
26 שלא מצאתי לה כל סיוע (השווה: סעיף 54 לפקודת הראיות [נוסח חדש], תשל"א (1971)).
27 בהתאם לדין, על מנת להסתמך על עדותו זו של הנתבע דרוש טעם אמיתי, קרי "טעם שבהערכת
28 העדות היכול להיות נעוץ בהיגיון הדברים או טעם מיוחד אחר..." (ר' ע"א 79/72 האפוטרופוס
29 לנכסי נפקדים נ' פולק, פ"ד כז(1) 768, 771 (1973)). בשים לב לאמור לעיל, הרי שלא רק שלא
30 מצאתי כל טעם, לא כל שכן מיוחד, המצדיק הסתמכות על עדותו של הנתבע, אלא מצאתי
31 טעמים רבים מאד הסותרים עדות זו, לרבות מדבריו של הנתבע.

32
33 74. לנוכח ניהול ההליך על ידי הנתבע ואף משום חוסר תום ליבו, כפי שהובא לעיל, שקלתי האם
34 לחייבו בהוצאות משפט ריאליות, ואולם מצאתי - לפני משורת הדין - להקל עמו ולחייבו
35 בהוצאות מופחתות

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

ת"ע 17-03-19967 פלונים נ' אלמוני

75. אשר על כן, הריני להורות כדלהלן:

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12

א. צו קיום צוואת 90, מבוטל בזאת.

ב. ניתן צו לקיום צוואת 95. לא מונה מנהל עיזבון.

ג. הנתבע ישלם לתובעים את אגרות בית המשפט בהן נשאו, כשהסכומים צמודים למדד ונושאי ריבית ממועד תשלומם על ידי התובעים ועד למועד תשלומם על ידי הנתבע. עוד ובנוסף, ישלם הנתבע שכ"ט ב"כ התובעים בסך של 25,000 ₪.

ד. ניתן לפרסום בהשמטת פרטים מזהים.

ה. המזכירות תואיל נא לסגור את התיקים.

ניתן היום, כ"ט אייר תשע"ח, 14 מאי 2018, בהעדר הצדדים.

יהורם שקד, שופט

13
14
15
16
17